

"Ο ΚΑΘΡΕΦΤΗΣ" - ΠΑΜΠΗ ΑΝΑΓΙΩΤΟΥ.

Ο Π.Α. θέτει στα διηγήματα του, μπροστά στον μαγικό του καθρέφτη, μια πλευρά της ζωής μας, που, καιά τα φέματα, όσο πάει και διογκούται και την εικόνα που παίρνει την προβάλλει στην οθόνη σε μικρά - μικρά κουτιά. Τ' αποτέλεσμα είναι ένας "πανηγυρισμός" για τον μικροαστισμό μ' αποκορύφωμα, κατά την άποψη μου, εκείνο το "πενήντα χρόνια παλέβω και δεν έχτισα αιόμα ένα ξενοδοχείο" τού νυν κ. Κωνσταντίνου Δημαγωγίδη, μεγαλομεσίτη κτλ. κτλ. και πρώην Κωστή μισταριού για όλα τα θελήματα κτλ. κτλ.

Μιλήσαμε για μικροαστισμό κι' όχι για μικροαστό γιατί τα διηγήματα του Π.Α. δεν είναι χαρακτηριστικά, που στήνουν αλλά καταστάσεις. Και γι' αυτό ακριβώς ορισμένα απ' αυτά έχουν μια απόκλιση προς το χρονογράφημα, όπου η απλή πινελιά φτάνει να δημιουργήσει κάποιο κλίμα. Τέτοιο δείγμα λ.χ. προσφέρει η "Διαφήμιση". Υπάρχουν και κείμενα όμως - κι' αυτά είναι τα περισσότερα - όπου το νιστέρι πηγαίνει σε μεγαλύτερο ^{βλ. σελ. 200} όπου το χιούμορ γίνεται σάτιρα κι' η ατμόσφαιρα αποκτά μια πιο συγκεκριμένη υφή και πυκνότητα. Το "οφθαλμοπάτη" ^{δ.χ.} μπάζει μ' ένα άμεσο και λιτό τρόπο στην ψυχολογία του μικροαστού, που οι σχέσεις του με τους συνανθρώπους του υποτάσσονται στο προσωπικό συμφέρο και την ιδιοτέλεια.

Μιαν άλλη απόφρωση αυτής της ψυχολογίας βλέπουμε στο "Γράμμα για την Αφστραλία", όπου η ιδιοτέλεια παίρνει την μορφή του μικρού κόσμου με τις μικρές έγνοιες μέσα στον οποίο είναι περιχαρακωμένος ο μικροαστός σε βαθμό που ο πόλεμος του 74 να περνά στα φιλά γραμματα στο γράμμα του προς τον ξενιτεμένο εξάδερφο.

Έτσι όπως φυλλομετρώντας το βιβλίο, πούναι το πρώτο πεζογραφικό έργο του Π.Α., και παρελαύνουν από μπροστά σου τύποι όπως οι αστυνομικοί που στέκονται "σούζο" μπροστά στο νεαρό παραβάτη γιατί είναι ανεφιδός του αστυνόμου ("ένα συνηθισμένο επίθετο") ή εκείνη πάλι η έξαλλη, σουρεαλιστική ατμόσφαιρα του πάρτυ ("πρόσκληση σε πάρτυ") σκέφτεσαι, ότι όσο μεγάλη και νάναι η υπερβολή στις εικόνες ζωής που σκιαγραφεί με την πέννα του ο Π.Α. εν τούτοις

είναι όλες κυπριακές, είναι εικόνες που μας κυκλώνουν, κτυπών τις πόρτες των σπιτιών μας. Κι' απ' εκεί γεννιέται η ανησυχία γι' αυτές τις παραμορφώσεις ~~μέσα στην κοινωνία μας~~, γι' αυτό το ψυχικό και ηθικό σακάτεμα, που παρατηρείται ^{λεχθέντος} και που ορισμένοι το βλέπουν σαν προϊόν της "καταναλωτικής κοινωνίας" πούναε ένας όρος όμως πολύ γενικός και ανεπαρκής για να προσδιορίσει όλα εκείνα τ' αρνητικά, που συντελούνται μέσα στην κοινωνία μας και πούναε προϊόν και εσωτερικών και εξωτερικών παραγόντων, που όρουν ανενόχλητα, όπως ~~είναι~~ λ.χ. η λεγόμενη "μαζική κουλτούρα".

Έχει φυσικά τι να ευχηθεί κανείς στον Π.Α. και σ' ότι αφορά το δούλεμα της γλώσσας, που στις περιπτώσεις της σατιρικής γραφής απαιτεί ειδικό λάξεμα της λέξης και της φράσης (κάτι που κατόρθωσε ο Νέαρχος Γεωργιάδης) και σ' ότι αφορά ακόμα την επιλογή του υλικού και την αποφυγή της απλής σκιαγράφησης που είναι μια επικίνδυνη παγίδα στις περιπτώσεις αυτές. Το κύριο όμως εδώ είναι άλλο. Ο Π.Α. έκανε, μένα ταλέντο αναμφισβήτητο, βήμα προς ένα καυτό χώρο που φαίνεται να τον γνωρίζει καλά και να τον ερμηνεύει σωστά. Κι' έχει πολύ μεγάλη σημασία η σωστή ακριβώς ερμηνεία των φαινομένων πέρα από την απαραίτητη ικανότητα φυσικά της καλλιτεχνικής ανάπλασης.

Ας συνεχίσει λοιπόν ^{ο Π.Α.} το ταξίδι του με τον "μαγικό" καθρέπτη!

Παν. Παυλίδης.